



JEDLIŃSK

PRZYSUCHA

PRZYTYK

WIENIAWA

WOLANÓW

ZAKRZEW



PORADNIK ON-LINE DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH PRZYGOTOWANY PRZEZ STOWARZYSZENIE „RAZEM DLA RADOMKI”!

ZAPRASZAMY DO WIRTUALNEJ WĘDRÓWKI PO OBSZARZE GMIN TWORZĄCYCH STOWARZYSZENIE RAZEM DLA RADOMKI!

PRODUKTY TRADYCYJNE I LOKALNE SZANSĄ ROZWOJU DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

JEDLIŃSKIE ZAPUSTY!

LGD Razem dla Radomki na Jarmarku Końskim
Wstępy w Skaryszewie

Zapraszamy na Dzień Kobiet do Bierwiec!

Z kart historii... gminy Przytyk...

Wstęp

Drodzy Czytelnicy!

Zachęcamy do lektury kolejnego numeru Biuletynu Informacyjnego Stowarzyszenia Razem dla Radomki, na łamach którego co miesiąc przekazujemy najważniejsze informacje dotyczące działań naszej organizacji. Nie zabraknie też opisu inicjatyw realizowanych na terenie naszych gmin.

W bieżącym wydaniu prezentujemy dwie publikacje które w wersji elektronicznej mogą Państwo przeczytać na portalu internetowym www.razemdlaradomki.pl. Poradnik On-Line dla organizacji pozarządowych stanowi kompendium wiedzy, informacji zawartych w realizowanym projekcie „E-learning skutecznym narzędziem rozwoju III sektora na wsiach”. Informator historyczno-krajoznawczy „W Dolinie Radomki” zachęca nas do wirtualnej wędrówki po obszarze gmin tworzących Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”. Przedstawiamy również relację z seminarium nt. „Produkty tradycyjne i lokalne szansą rozwoju dla mieszkańców obszarów

wiejskich”, widowiska „Ścięcia Śmierci w Jedlińsku”, jarmarku końskiego Wstępy w Skaryszewie. Wzorem kolejnych numerów publikujemy informacje na temat historii gminy Przytyk.

Zachęcamy równocześnie do relacjonowania najważniejszych wydarzeń z życia naszych gmin, oraz do wspólnego redagowania naszego wydawnictwa



Prezes Zarządu Stowarzyszenia
LGD „Razem dla Radomki”
Cezary Adam Nowek

PORADNIK ON-LINE DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH PRZYGOTOWANY PRZEZ STOWARZYSZENIE „RAZEM DLA RADOMKI”!

Zachęcamy Państwa do lektury publikacji opracowanej na podstawie przygotowanych materiałów szkoleniowych dla projektu „E-learning – skutecznym narzędziem rozwoju III sektora na wsiach”, które nasze stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki” realizowało w okresie październik-grudzień 2012 r.

Publikacja stanowi kompendium wiedzy, informacji zawartych w realizowanych szkoleniach. Jest to podręcznik stanowiący połączenie wiedzy merytorycznej i praktycznej tutorów prowadzących szkolenia oraz dobrych praktyk przygotowanych we współpracy z uczestnikami projektu.

Przypominamy, iż celem projektu „E-learning – skutecznym narzędziem rozwoju III sektora na wsiach” było zapewnienie organizacjom pozarządowym i liderom społecznym szczególnie z małych miejscowości i wsi, wsparcia instytucjonalnego poprzez dostęp do informacji, pośrednictwa i szkoleń służących stworzeniu optymalnych warunków funkcjonowania organizacji i podniesienia jakości zarządzania nimi, a przez to bardziej efektywne działanie i skuteczną realizację przedsięwzięć na wsiach. Wierzymy, że podnoszenie wiedzy fachowej i organizacyjnej to jeden z elementów procesów dojrzewania trzeciego sektora.

Dzięki publikacji poznają Państwo najważniejsze informacje dotyczące funkcjonowania organizacji pozarządowych, w szczególności w zakresie: prawno-technicznych aspektów funkcjonowania org.; PR i promocja NGO – kampania społeczna; sponsoring i fundraising; finanse w NGO; zasady i przepisy



Poradnik on-line dla organizacji pozarządowych
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

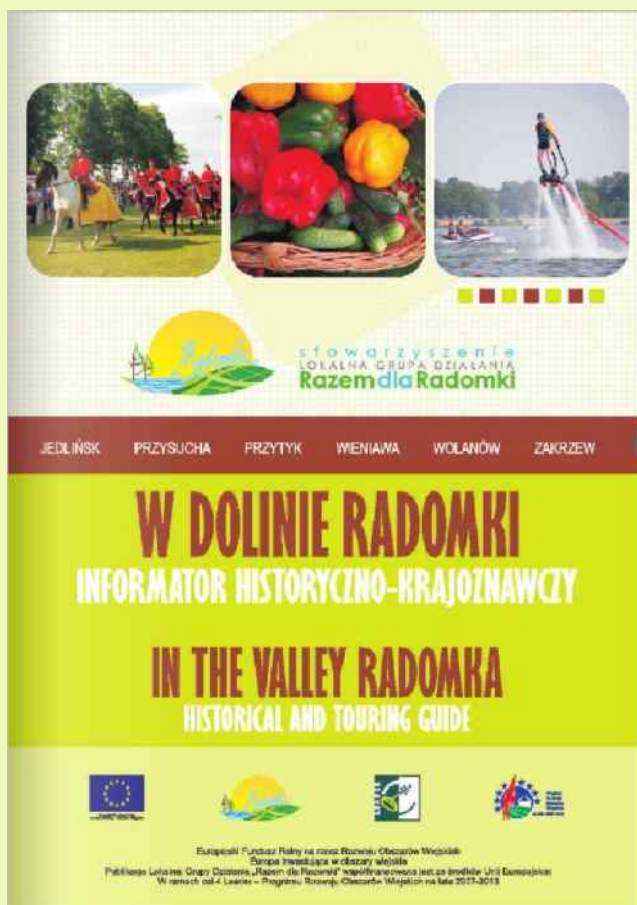
dotyczące organizacji wolontariatu, zarządzanie, monitoring i ewaluacja projektów; tworzenie partnerstw i współpraca z partnerami komercyjnymi i administracją publiczną.

Publikację mogą Państwo obejrzeć on-line na stronie internetowej naszego stowarzyszenia pod adresem: <http://razemdlaradomki.pl/e-book/>

Zachęcamy do lektury!

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

ZAPRASZAMY DO WIRTUALNEJ WĘDRÓWKI PO OBSZARZE GMIN TWORZĄCYCH STOWARZYSZENIE RAZEM DLA RADOMKI!



Prezentujemy Państwu publikację opracowaną przez Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Razem dla Radomki”, która opowiada o historii, kulturze, pokazuje najciekawsze atrakcje turystyczne obszaru LGD, obejmującego swoim zasięgiem obszar sześciu gmin powiatów województwa mazowieckiego: przysuskiego i radomskiego. Nasze Małe Ojczyzny – gminy Jedlińsk, Przytyk, Przysucha, Wieniawa, Wolanów i Zakrzew – położone są w obrębie Równiny Radomskiej, przez którą przepływa urokliwa rzeka Radomka.

Postacie Oskara Kolberga, Witolda Gombrowicza, widowiska Ścięcia Śmierci, Rycerzy Bogurodzicy, Produkt Tradycyjny „Papryka Przytycka”, Dni Kolbergowskie, Puszcza Rozwadowska i Domaniowie Morze – to elementy, które identyfikują i wyróżniają naszą Lokalną Grupę Działania w skali województwa i Polski.

Można u nas aktywnie wycząść, posmakować produktów lokalnych i tradycyjnych, wsłuchać się w rytmy kapel ludowych, poznać ciekawych ludzi, pasjonatów, którzy sukces w swojej dziedzinie działalności.

Zachęcamy do lektury, proponujemy podróż po naszej malowniczej ziemi. Publikację mogą Państwo obejrzeć na naszej stronie internetowej:

<http://razemdlaradomki.pl/informator/>

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"



PRODUKTY TRADYCYJNE I LOKALNE SZANSĄ ROZWOJU DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

Tradycje kulinarne stanowią istotną część naszej tożsamości kulturowej, a pielęgnowanie Dziedzictwa Kulinarnego w oparciu o produkty tradycyjne i regionalne stają się kluczem dla rozwoju regionu i szansą dla mieszkańców i producentów. W ostatnich latach, żywność produkowana zgodnie z recepturami naszych przodków cieszy się dużym uznaniem, dlatego Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki” podejmuje działania mające na celu promocję i budowanie marki produktów regionalnych, które charakteryzują się najwyższą jakością, mają niepowtarzalny charakter, wytwarzane są zgodnie z tradycyjnymi i naturalnymi metodami produkcji.

Przykłady takich produktów przedstawione zostały podczas seminarium zatytułowanego „**Produkt tradycyjny i lokalny elementem rozwoju obszarów wiejskich LGD Razem dla Radomki**”, które odbyło się w dniu 14 lutego 2013 r. w Gminnym Centrum Informacji, Edukacji i Kultury w Zakrzewie. Organizatorami tego przedsięwzięcia byli: Wójt gminy Zakrzew – Stawomir Białkowski oraz Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki” oraz Elżbieta i Wojciech Pysiak ze Zdziechowa, którym podczas seminarium wręczony został dyplom nadający z dniem 24 stycznia 2013 r. Szynce Zdziechowskiej, produkowanej w Gospodarstwie Państwa Pysiak tytuł Produktu Tradycyjnego.



Seminarium "Produkt tradycyjny i lokalny elementem rozwoju obszarów wiejskich LGD Razem dla Radomki"; fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Jest to 50 produkt w województwie mazowieckim, który może posługiwać się tą nazwą. Warto zaznaczyć, że jest to również 3 produkt (obok Salcesonu Wizytowego i Papryki Przytyckiej) z terenu działania LGD „Razem dla Radomki”, który na podstawie wniosku przygotowanego przez Stowarzyszenie uzyskał pozytywną opinię i uzyskał wpis na listę produktów tradycyjnych. Obecność na w/w liście potwierdza jej wyjątkową jakość, wyśmienity smak oraz wytwarzanie zgodne z tradycyjnymi metodami produkcji. Szynka Zdziechowska jest produktem najwyższej jakości, wytwarzana tradycyjnymi metodami w oparciu o naturalny skład surowców, pozbawionych konserwantów. Sposób produkcji sprawia że wyjątkowy smak wyróżnia ten produkt od innych podobnych wyrobów oferowanych na rynku.



SALCESON WIZYTOWY, SZYNKA ZDZIECHOWSKA

Salceson Wizytowy i Szynka Zdziechowska to wyśmienite i wielokrotnie nagradzane w ogólnopolskich konkursach wyroby wędliniarskie posiadające blisko 100 letnią tradycję produkcji w Zdziechowie – małej miejscowości położonej w gminie Zakrzew.

Charakteryzują się najwyższą jakością. Wytwarzane tradycyjnymi metodami w oparciu o tradycyjny skład surowców, pozbawione są sztucznych dodatków i konserwantów. Sposób produkcji sprawia, że wyjątkowy smak odróżnia je od innych podobnych wyrobów oferowanych na rynku. Smak jakim charakteryzują się wyroby wędliniarskie wytwarzane w Gospodarstwie Państwa Pysiak przywołuje wspomnienia smaku tradycyjnej polskiej wędliny, które mogliśmy spotkać na polskich wiejskich stołach wiele lat temu. O wyjątkowości tego produktu, stanowi fakt, że jest on wytworem niszowym, który można zakupić tylko i wyłącznie w regionie radomskim, a popyt przewyższa podaż.

Salceson Wizytowy i Szynka Zdziechowska są produktami wielokrotnie nagradzanymi, polecanymi przez Izbę Produktów Tradycyjnych i Urząd Marszałkowski. Salceson Wizytowy w lipcu 2012 r. został wyróżniony i wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Gospodarstwo Rolne Elżbieta i Wojciech Pysiak
Zdziechów 14, 26-652 Zakrzew

Smak jakim charakteryzuje się Szynka Zdziechowska przywołuje wspomnienia smaku tradycyjnej polskiej wędliny, które mogliśmy spotkać na polskich wiejskich stołach kilkadziesiąt lat temu. Szynka posiada ponad 80-letnią tradycję produkcji w rodzinie Państwa Pysiak. Produkcję tego wyśmienitego i wielokrotnie nagradzanego produktu rozpoczął w latach 30-tych XX wieku Józef Pysiak, który przygotowywał rozmaite wyroby wędliniarskie na stół dziedzica w Cerekwi. Cieszyła się ona powodzeniem także wśród innych mieszkańców, którzy z chęcią nabywali ten wyrób. Mimo upływu lat „Szynka Zdziechowska” wytwarzana jest nadal wg starej rodzinnej, niezmienionej receptury, dzięki czemu posiada ten sam niepowtarzalny smak. Od 2006 roku produkowana i sprzedawana jest na rynku lokalnym z myślą o klientach, którzy cenią sobie wyjątkową jakość, tradycyjną recepturę i smak wytwarzanego produktu.

Podczas seminarium mogliśmy wysłuchać referatów producentów zdrowej i naturalnej żywności, a także spróbować produktów regionalnych oferowanych przez nich. Na specjalnie przygotowanych stołach, mogliśmy skosztować wyrobów



Seminarium "Produkt tradycyjny i lokalny elementem rozwoju obszarów wiejskich LGD Razem dla Radomki";
 fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

piekarniczych z Piekarni Wacyń, Naturalnie Mętny Sok – Smakus z Doliny Radomki – wytwarzany w Gospodarstwie Sadowniczym Pani Moniki Bankiewicz z Komorowa (gmina Wieniawa), czy spróbować produkowanych już od ponad 35 lat Pierogów z Bajki – serwowanych przez Panią Elżbietę Chudą z Zajazdu Bajka z Wolanowa. Oczywiście wśród przygotowanych potraw nie mogło zabraknąć Sznki Zdziechowskiej i Salcesonu Wizytowego wytwarzanego przez Gospodarstwo Państwa Pysiak.

Swoje wystąpienia przedstawili Wójt Gminy Zakrzew – Sławomir Białkowski, który opowiedział o licznych sukcesach gminy na polu pozyskiwania środków unijnych na inwestycję, przedstawił obecnie prowadzone działania, jak również, te które będziemy mogli podziwiać w najbliższych latach. Szansę jaką niesie możliwość rozwoju produktów tradycyjnych i lokalnych przybliżył Prezes LGD „Razem dla Radomki” Cezary Adam Nowek. Przedstawił również kierunki działań podejmowanych przez Stowarzyszenie w zakresie rozwoju produktów tradycyjnych. Obecnie jedną z realizowanych inicjatyw jest budowa porozumienia pł. Paprykowy Szlak, którego jednym z nadrzędnych celów jest uzyskanie certyfikatu Unii Europejskiej dla produktu tradycyjnego – Papryki Przytyckiej. Pan Krzysztof Zaniewski z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego przedstawił uczestnikom seminarium wpływ na kształtowanie i budowę silnej marki produktu – ich przynależności do Sieci Dziedzictwa Kulinarne Mazowsza i Listy Produktów Tradycyjnych.

Arkadiusz Ostrowski
 Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"



PIEROGI Z BAJKI

Od ponad 35 lat Zajazd Bajka przygotowuje dla swoich klientów pierogi – dzisiaj to właściwie galerię pierogów, które zdobyły uznanie wielu klientów, nie tylko z regionu radomskiego. Jedyne w swoim rodzaju przygotowywane zgodnie z tradycyjną recepturą na dwa różne sposoby – podawane są ugotowane, jak również chrupiące i złociste – zasmażane w oleju. Do tego podawane są ze skwarkami, surówkami, czy też sosami w różnych smakach. Domowe sposoby przyrządzania oznaczają, iż w ich produkcji nie są



CHLEB GRYCZANY, CHLEB WIEJSKI Z ZIEMNIAKAMI

Pieczyno z Wacyń cieszy się dużą popularnością wśród smakoszy zdrowego pieczywa. Charakteryzuje się niepowtarzalnym aromatem, smakiem i walorami zdrowotnymi. Tajemnica pieczywa z WACYŃ tkwi w procesie przygotowawczym, opartym na starej recepturze sięgającej przekazywanej z pokolenia na pokolenie tradycji rodzinnego wypieku chleba. Receptura ta jest oparta na naturalnej długiej fermentacji ciasta, która wpływa korzystnie na powstawanie w cieście pożytecznych dla naszego organizmu bakterii mlekowych tzw. probiotyków oraz nieskażonych chemią substancji smakowych. Jest to efekt wykorzystywania do produkcji procesu fermentacji naturalnych zakwasów. W ten sposób powstaje pieczywo niepowtarzalne, niewystępujące o takim zapachu, smaku i aromacie w żadnej innej piekarni.

Chleb Gryczany i Chleb Wiejski z Ziemniakami to wielokrotnie nagradzane wyroby, produkowane tylko na naturalnych składnikach bez chemicznych polepszaczy i przyspieszaczy. Posiadają olbrzymie walory prozdrowotne wynikające min. i z tego, że używane są składniki, mające korzystny wpływ na nasz organizm, co w konsekwencji przekłada się pozytywnie na zdrowie.

Piekarnia Wacyń, Ewa Brzezińska, Andrzej Karczewski
 Wacyń 24, 26-600 Radom
www.wacyn.com.pl

stosowane sztuczne konserwanty, a przygotowywane codziennie i starannie pierogi dają nie tylko gwarancję świeżości, ale przede wszystkim najprawdziwszego tradycyjnego smaku. Jak twierdzi wielu klientów „lepsze pierogi robiły chyba tylko nasze babcie”, ale smak nadziei z dawnych lat ukryty w pierogowym cieście proponujemy ocenić w Zajeździe Bajka.

Zajazd Bajka
 Kowalanka 37, 26-625 Wolanów
www.hotelbajka.pl



SMACZEK Z DOLINY RADOMKI – NATURALNY MĘTNY SOK JABŁKOWY

Pełne witamin i minerałów mętne soki z jabłek mieszanych pochodzą z Własnego Gospodarstwa Sadowniczego oraz z sadów rosnących w Dolinie Radomki, gdzie występuje specyficzny mikroklimat, nadający jabłoniom intensywny smak, aromat i soczystość.

Soki tłoczone są z doskonałej jakości owoców, wytwarzanych zgodnie z Programem Integracji Produkcji, nowoczesnym sposobem przechowywania, co pozwala na

wytwarzanie soków najwyższej jakości. Sok wyciskany metodą tłoczenia na zimno, poddawany jest pasteryzacji w temperaturze 80 C.

Smaczek z Doliny Radomki – to zdrowie w mętym soku. Jest skarbnicą witamin, dodatkowo zapewnia orzeźwienie w gorące letnie dni. Soki są w 100% naturalne, nie zawierają konserwantów i barwników. Dzięki błonnikowi, witaminom są eliksirem zdrowia.

Gospodarstwo Sadownicze MB
Monika Bankiewicz
Komorów 4, 26-432 Wieniawa

JEDLIŃSKIE ZAPUSTY!

Tradycyjne jak co roku w ostatnie 3 dni karnawału Jedliński stał się sceną plenerowego widowiska „Ścięcia Śmierci”. Symboliczne pożegnanie karnawału odbyło się w kuse wtorek, a zakończyło go ścięcie głowy Śmierci. Kusaki – czyli obrzęd „Ścięcia Śmierci” to jedyne tego rodzaju widowisko obchodzone w Polsce i jedno z nielicznych na świecie, sięgając swoim rodowodem odległych nam czasów.

Wedle jednych źródeł Kusaki przybyły do Jedlińska wraz z arianami, którzy przywędrowali tutaj z Krakowa w XVI wieku. Inne źródła sugerują, że jest to o wiele starszy obrzęd, którego początki sięgają czasów pogańskich. A może najbliższa prawdy jest historia, która informuje nas, że widowisko jest spuścizną przystugującemu miastu – prawa do publicznych egzekucji zwanych prawem miecza?

Zgodnie z legendą spisaną w XIX wieku przez miejscowego proboszcza Jana Kloczkowskiego, dawno, dawno temu w ostatni wtorek karnawału miejscową ludność poruszyła wiadomość przyniesiona przez kościelnego. Twierdził, że jakoby Śmierć się upiła i zgubiła kosę na okolicznych łąkach. Była więc niegroźna i nie mogła nikogo zabić. Mieszkańcy Jedlińska ruszyli więc na łąki i pojmali ją. Doprowadzili przed sąd, który wydał wyrok – będzie ścięta. Po pogrzebie odbyła się zabawa.

Widowisko „Ścięcia Śmierci” co roku przyciąga tłumy osób śledzących przebieg egzekucji kostuchy. Tegoroczna impreza trwała wzorem poprzednich lat 3 dni i była niezwykle interesująca. W kuse niedzielę odbył się Bal Karnawałowy, impreza która rozpoczęła huczne świętowanie trzech ostatnich dni karnawału.



Jedlińskie Zapusty 2013r.
fot: Gmina Jedlińsk



W poniedziałek odbył się niezwykle koncert w wykonaniu niezwykle popularnych artystów – **Alicji Majewskiej i Włodzimierza Korcza**. Najwięcej niespodzianek i atrakcji przygotowano tradycyjnie na kusy wtorek, podczas którego odbyło się plenerowe widowisko Ścięcia Śmierci. Od samego rana na ulicach Jedlińska mogliśmy podziwiać występy barwnych postaci, diabłów, policjantów, rybaków, krakowiaków czy cyganów. W widowisku biorą udział aktorzy – mieszkańcy Jedlińska. Główne postacie to: Kat, Wójt i Śmierć. Występują też Żydzi i Policjanci, para młodych, diabełki i tzw. cudaki. Ciekawostką jest iż wszystkie postacie, w tym również kobiece, grane są wyłącznie przez mężczyzn. Obrzęd ma bogatą oprawę, dużo tu teatralności. Główne postacie są odpowiednio ubrane i ucharakteryzowane, a wypowiadane kwestie i zwroty mają tradycyjną niezmienną od dziesiątków lat formułę. Kusy wtorek rozpoczął się o godzinie 13.00 uroczystym przejęciem władzy od Wójta Gminy Wojciecha Walczaka. Widowisku towarzyszył kiermasz rękodzieła ludowego, występy artystyczne w tym występ zespołu „Czerwona Jarzębina” z Jedlanki, „Czerwone Korale” z Ludwikowa, mieszkańców Domu Pomocy Społecznej z Jedlanki.

Dodatkowym, nowym elementem świętowania była w tym roku prezentacja obrzędów zapustowych z innych regionów Polski. Poprzez to możliwa stała się wymiana doświadczeń i poznanie tradycji kończących karnawał kulturowanych w innych zakątkach naszego kraju.

Gościliśmy Zespół Folklorystyczny Pieśni i Tańca „Kujawy Bachorne” z obrzędem zapustowym „Obchodzenie z kozą”, „Podkoziotek”, oraz zespół „Kalina” z Jednorozca z przedstawieniem pt. „Zapusty”. Kulminacyjnym punktem świętowania było widowisko „Ścięcia Śmierci” – sądu nad śmiercią, która obwiniona została za wszystkie nieszczęścia i skazana została na ścięcie mieczem. I tak rozpoczyna się huczny festyn, gdzie wszyscy uczestnicy obrzędu bawili się do samego rana. Wszak to ostatnie chwile karnawału, już za chwilę Wielki Post.

 Arkadiusz Ostrowski
 Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Pierwsza informacja o obrzędzie „Ścięcia Śmierci” pojawiła się 22 lutego 1860 r. w warszawskiej „Gazecie Codziennej”. Był to przedruk listu ówczesnego proboszcza parafii w Jedlińsku – ks. Jana Kloczkowskiego, który opisywał zapustne widowisko. Osiem lat później w Kalendarzu Warszawskim ukazał się wierszowany opis widowiska, autorstwa ks. Kloczkowskiego. Na jego podstawie przygotowywana jest coroczna impreza w Jedlińsku.



Jedlińskie Zapusty 2013r.
 fot: Gmina Jedlińsk





Jedlińskie Zapusty 2013r.
fot: Gmina Jedlińsk

Koncert Alicji Majewskiej i
Włodzimierza Korcza
fot: Gmina Jedlińsk

Zapustowy bal kobiet.
fot: Gmina Jedlińsk





Wstępy w Skaryszewie
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

LGD Razem dla Radomki na Jarmarku Końskim Wstępy w Skaryszewie

Wstępy – czyli Skaryszewski Jarmark Koński – to impreza handlowo-folklorystyczna o kilkusetletniej tradycji. Powstała w konsekwencji z przeobrażenia przywileju targowego nadanego Skaryszewowi przez króla Władysława IV w 1633 roku. Jest to największa tego typu impreza w Polsce i w Europie, chociaż z roku na rok jest tu wystawianych na sprzedaż coraz mniejsza liczba koni.

Zgodnie z tradycją odbywają się tylko raz do roku, w pierwszy poniedziałek Wielkiego Postu. Stąd też pochodzi jego nazwa „Wstępy” – od wstępnego poniedziałku Wielkiego Postu. W tym roku odbyły się one w dniach 18 i 19 lutego, a odwiedziło je wielu hodowców koni, rolników, eksporterów z terenu kraju jak i z zagranicy. W poniedziałek już od wczesnych godzin rannych odbywały się pierwsze transakcje. Ceny koni były zbliżone do tych przed rokiem, handlarze za kucyka żądali od 2 tysięcy złotych, a najlepsze okazy koni kosztowały nawet kilkanaście tysięcy złotych. Z tradycji pozostała nie tylko data imprezy, czy jej miejsce, (usytuowanie jarmarku na ulicach miasteczka, estrada także w centrum jarmarku), ale również szereg obyczajów ściśle związanych z koniem ich zakupem oraz oceną między innymi "przebijanie ceny i litkup."

Podczas jarmarku eksponowane były między innymi akcesoria rymarskie, sprzęt rolniczy, wyroby rzemieślnicze, rzemiosło, sztuka ludowa a przede wszystkim konie pociągowe. Imprezie towarzyszył jarmark rękodzieła ludowego, eksponowany były akcesoria rymarskie, sprzęt rolniczy, wyroby rzemieślnicze, sztuka ludowa a przede wszystkim konie pociągowe. Główne ulice miasteczka zamieniły się w Jarmark Ludowy ze straganami, gdzie można było kupić końskie akcesoria oraz przedmioty stylizowane. Mogliśmy również obejrzeć paradę zaprzęgów końskich, prezentację koni ze stadniny „Hubertus”, pokazy jazdy konnej, skoki przez przeszkody, prezentację konia zinnokwistego. Nie zabrakło również występów zespołów śpiewaczych, ludowych na Estradzie Folkloru.

Podczas imprezy przygotowano także stoisko informacyjne Stowarzyszeń „Wspólny Trakt” oraz „Razem dla Radomki”, gdzie udostępniłyśmy materiały informacyjno-promocyjne na temat naszych gmin, a także udzielaliśmy informacji o Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, możliwościach wsparcia finansowego dla przedsiębiorców, rolników, czy organizacji pozarządowych.

Arkadiusz Ostrowski
Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"



Zapraszamy na Dzień Kobiet do Bierwiec!

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bierwce i Okolic zaprasza w dniu 9 marca 2013 r. (Sobota) do Publicznej Szkoły Podstawowej w Bierwecach na spotkanie w okazji Dnia Kobiet. W programie zaplanowano występ artystyczny dzieci z PSP Bierwce, Koła Gospodyń Wiejskich z Bieniędzic z gminy Wolanów, a także poczęstunek i dobrą zabawę.

Stowarzyszenie "Rozwoju Wsi Bierwce i okolic" działa na terenie gminy Jedlińsk. Zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 14 sierpnia 2002 roku. **Głównymi celami działań** podejmowanych przez Stowarzyszenie jest: wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Bierwce i okolic, jak również wspieranie inicjatyw oświatowych w środowisku wiejskim. Do zadań realizowanych przez Stowarzyszenie należą również inicjatywy związane z budowaniem społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym.

Ewa Ofiara
Prezes Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Bierwce i Okolic

Zaproszenie

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bierwce i Okolic

zaprasza w dniu 09.03.2013r. (sobota) do PSP Bierwce na spotkanie z okazji Dnia Kobiet.

W programie:

- 1. Występ artystyczny dzieci z PSP Bierwce*
- 2. Koło Gospodyń Wiejskich z Bieniędzic (gm. Wolanów)*
- 3. niespodzianka wieczoru*
- 4. Poczęstunek*

Serdecznie zapraszamy

Z kart historii... gminy Przytyk...

Przytyk, osada a zarazem siedziba gminy w województwie mazowieckim- powiat radomski, położona nad rzeką Radomką w odległości 17 km od Radomia. Przez Przytyk przebiegają drogi wojewódzkie nr 723 i nr 724. Powierzchnia gminy wynosi 134 km². W 26 sołectwach mieszka ponad 7 tys. mieszkańców.

Od zarania dziejów, Przytyk dziedziczyli Podlodowscy herbu Janina. Paweł z Podlodowa był pierwszym, który na początku XIV wieku osiadł nad Radomką. W miejscowości Ostrów, dziś Zameczek zbudował zamek i przy nim, w 1333 roku, założył miasteczko – Przytyk. Osada zwiększała swoje znaczenie dzięki zasługom wnoszonym przez rodzinę Podlodowskich na rzecz Królestwa Polskiego. W 1455 roku Jan Podlodowski z Przytyka był kasztelanem żarnowieckim a zarazem dworzaninem króla Kazimierza Jagiellończyka. W 1460 roku Jakub Podlodowski był kasztelanem radomskim. Znaczenie pierwszego miasteczka Przytyk znacznie zmalało, gdy Jan Podlodowski założył drugie miasto Przytyk położone na zachód od pierwszego przy trakcie Warszawa – Kraków. Obsadzono je na 630 morgach. Prawdopodobnie, liczne zastugi Podlodowskich, miały wpływ na decyzje króla Kazimierza Jagiellończyka o nadaniu nowo założonemu Przytykowi prawa organizacji jarmarku „ Na św. Wita i św. Mikołaja” oraz targów w dni poniedziałkowe.

Dopiero w 1511 roku Paweł Podlodowski uzyskał u króla Zygmunta I – ego, na Sejmie w Radomiu zatwierdzenie nadanych w 1488 roku praw organizowania wspomnianych jarmarków i targów. Tradycja organizowania cotygodniowych targów (w poniedziałek) przetrwała do dnia dzisiejszego. Najbardziej znanym z Podlodowskich był Stanisław Lupa Podlodowski. Właściciele Przytyka od 1508 roku, rodzina Podlodowskich dziedziczyła m.in. Przytyk, Studzienice, Wolę Zakrzewską, Oblas, Suków, Sukowską Wolę, Jarostawice, Cerekiew i Zakrzew. Na początku XVI wieku Stanisław Lupa Podlodowski był stolnikiem sandomierskim, a za czasów Zygmunta Augusta – posem na sejm. Na Sejmie Piotrkowskim w 1547 roku i Warszawskim w 1548 roku występował przeciwko małżeństwu króla Zygmunta Augusta z Barbarą Radziwiłłówną. Pozostawił czworo dzieci, synów: Grzegorza, Jakuba, Jana oraz córkę Dorotę

Prawdopodobnie około 1570 roku w Przytyku odbył się ślub Doroty Podlodowskiej ze słynnym poetą, dziedzicem Czarnolasu – Janem Kochanowskim następnie Przytyk stał się na długie lata własnością rodową Kochanowskich herbu Korwin. W rodzinie Podlodowskich Przytyk pozostawał do roku 1731. Jednak już wcześniej różne części tych dóbr przechodziły w inne posiadanie. 8 sierpnia 1567 roku Mikołaj Podlodowski, starosta radomski, otrzymał od króla Jana Kazimierza prawo do zaprowadzenia w Przytyku cechów: kuśnierzy, krawców,

szewców, tkaczy oraz kowali. 3 lipca 1607 roku w Przytyku przebywał król Zygmunt III. Było to przed bitwą Rokoszan z wojskami koronnymi pod Guzowem. W połowie XVII wieku, w czasie „potopu szwedzkiego”, Węgrzy i Szwedzi rabują z Przytyka najcenniejsze przedmioty. W 1653 roku panowała w mieście epidemia cholery, która zdziesiątkowała ludność.

Wiek XVIII, to okres skomplikowanej sytuacji w Rzeczpospolitej, liczne nieporozumienia między reformatorami i ich przeciwnikami, czas, w którym uchwalono konstytucję 3 Maja obaloną następnie przez interwencję rosyjską i Konfederację Targowicką. W tym burzliwym okresie, przez Przytyk przemierzały a także stacjonowały, liczne oddziały wojskowe. 19 lipca 1704 roku z Błonia koło Warszawy przez Przytyk do Sandomierza przemierzał król Szwedów Karol XII, aby „znieść” Konfederację Sandomierską popierającą króla Augusta II.



Kirkut w Przytyku
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

W 1795 roku Przytyk niszczy ogromny pożar, który miał znaczny wpływ na zubożenie mieszkańców Przytyka. Zubożenie miasta postępowało sukcesywnie w XVIII wieku i było spowodowane licznymi przemarszami wojsk i związanymi z tym wydatkami rekwizycyjnymi. 11 sierpnia 1831 roku zaszła pod Przytykiem potyczka między oddziałami ks. Wirtemberga i pułkiem jazdy wołyńskiej Różyckiego, kolumną Obuchowicz i strzelcami Grotusa, które utrzymywały swoje stanowiska.

Przytyk leżał na skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych i to przyczyniło się do rozkwitu miasta. Tu przecinały się: Trakt Królewski zwany Traktem Mazowieckim (Warszawa – Kraków) z Traktem Wielkopolskim (Lublin – Poznań). Skrzyżowanie to było zwane środkiem lub „Pępkiem Europy” (zachowała się do dzisiaj studnia symbolizująca to miejsce).



Początek upadku Przytyka zaczął się od 1834 roku czyli od wybudowania szosy od Szydłowca przez Radom do Białobrzegów. Wybudowanie tej szosy spowodowało, że dotychczasowy transport towarów krajowych, a nawet zagranicznych przechodzących przez Przytyk, został na nią skierowany. Przytyk pozostał na uboczu nowego szlaku transportowego.

W 1835 roku Kochanowscy tracą prawa własnościowe do Przytyka. Była to jedna z represji nałożona przez rosyjskie władze za udział w powstaniu listopadowym. Majątki ziemskie zmieniały swoją powierzchnię, co było wynikiem sprzedaży dóbr oraz dziedziczeniem coraz większej liczby spadkobierców a także licytacji.

W 1840 roku dobra Przytyka kupuje Łukasz Pióro, adwokat przy Trybunale Radomskim. W 1854 roku przez Przytyk została przeprowadzona szosa. W 1856 roku adwokat Łukasz Pióro sprzedaje Przytyk Józefowi Papieskiemu, który to następnie sprzedaje go w 1862 roku Rafałowi Konarskiemu. Niedługo potem bo w roku 1871 Dyrekcja Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego za nieuiszczenie rat wystawia ten majątek na sprzedaż. Majątek nabyli panowie Sugutnicki i Guliński. Oni to następnie odsprzedali Przytyk – Żydom. Ci ostatni zatrzymali dla siebie prawo wyrabiania i sprzedawania trunków w Przytyku i młyn na Podgajku. Ziemię zaś rozparcelowali i z tej to parceli utworzyła się Kolonia Podgajek. Na mocy ukazu carskiego z 21 czerwca 1869 roku Przytyk utracił prawa miejskie z powodu niewielkiej liczby mieszkańców, słabego rozwoju przemysłu i niedostatecznego dochodu, został przemianowany na osadę, a gmina Podgajek otrzymała nazwę Przytyk.

13 sierpnia 1895 roku okropny pożar zniszczył w Przytyku 169 domów. W 1910 roku w Przytyku była szkoła początkowa, urząd i sąd gminny oraz poczta. W początkach I wojny światowej Przytyk był widowiskiem ciągłych przemaszów wojsk to rosyjskich, to niemiecko – austriackich. Był dwa razy wysiedlany, miejscowość uległa częściowemu zniszczeniu.

W czasie II wojny światowej Przytyk znajdował się w centrum poligonu Luftwaffe. W 1941 roku ludność została wysiedlona. Po wysiedleniu rozebrano wszystkie budynki, Niemcy materiał z rozbiórki użyli do budowy koszar i baraków, jedynie kościół parafialny oparł się zniszczeniom wojennym. 8 września 1944 roku gestapowcy odkryli pod podłogą kościoła schowek z bronią. Wydano rozkaz zburzenia kościoła. Rozkazowi sprzeciwili się katolicycy żołnierze austriaccy. Odbudowę miejscowości rozpoczęto tuż po wojnie.

W XVII wieku w Przytyku zaczęli osiedlać się Żydzi, którzy w okresie międzywojennym stanowili większość mieszkańców (do 80 %).



Kościół we Wrzosie
fot: Stowarzyszenie LGD „Razem dla Radomki”

Zajmowali się głównie handlem i rzemiosłem. Wybudowali tu synagogę i Bet Kamidrasz (dom nauki i modlitwy). 9 marca 1936 roku doszło do starć ulicznych zwanych „pogromem Żydów”. Jedyne ślad jaki został po ludności żydowskiej to fragment kirkutu (cmentarza żydowskiego) zlokalizowany na skraju lasu po lewej stronie drogi do Radomia.. Większość macew (nagrobków) została zniszczona.

Jadwiga Gajewska
Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Przytyku





Stowarzyszenie LGD "Razem dla Radomki"

Biuro Stowarzyszenia

ul. Wenera 9/11
26-600 Radom
tel./fax (48) 38 58 996

Biuro czynne w godzinach:

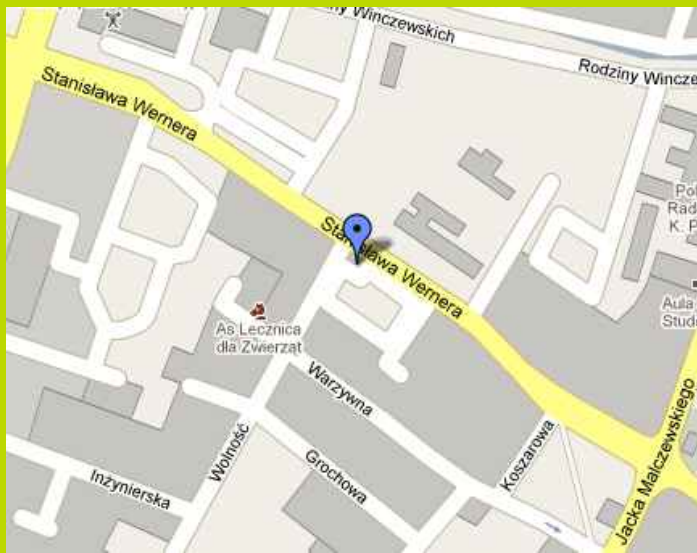
Poniedziałek 9.00-17.00
Wtorek – Piątek 8.00-16.00

Adresy e-mail:

zarzad@razemdlaradomki.pl
lgd@razemdlaradomki.pl
promocja@razemdlaradomki.pl

Strony www:

www.razemdlaradomki.pl
www.wdolinieradomki.pl
www.innowacyjnaradomka.pl
www.paprykaprzytycka.pl
www.elearning-szkolenia.eu
www.facebook.com/pages/LGD-Razem-dla-Radomki/115569261822956
www.razemdlaradomki.blip.pl



Biuletyn Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Radomki”

Zespół redakcyjny: Cezary Adam Nowek
Arkadiusz Ostrowski
Ewa Ofiara
Jadwiga Gajewska



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem dla Radomki”
Współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 – LEADER
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013